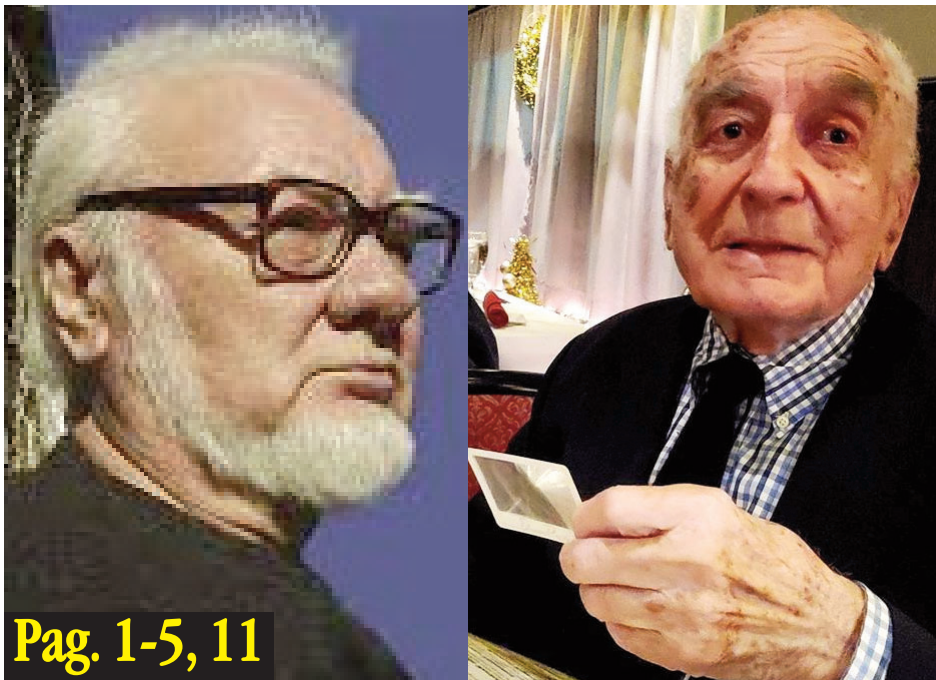

Dispar reperele Exilului Românesc!

PAUL GOMA

**ȘI JUSTIN LIUBA
AU MURIT RĂPUȘI
DE CORONAVIRUS!**

Pag. 1-5, 11

Paul Goma nu mai e printre noi! Nu au reușit să-l elimine nici securiștii lui Ceaușescu, dar l-a ucis un virus răspândit în întreaga lume tot de comuniști -cei chinezi! Deși marele disident a fost un simbol al luptei anticomuniste, cozile de topor care au condus România și Basarabia sa natală în ultimii 30 de ani l-au trădat și nu i-au redat cetățenia română promisă, luată cu forța de comuniști în 1977! Pentru un OM vertical ca Paul Goma, era un lucru la care ținea mai mult din principiu. Rușine, ticăloșilor!

Consider un privilegiu faptul că mă număr printre cei care l-au avut ca model de patriotism și reper de moralitate pe disidentul autentic Paul Goma! Mi-a dat acordul să public fragmente din *Jurnal* și am făcut-o cu mândrie. Din puținii bani pe care îi aveam, am sponsorizat volumul-interviu al lui Flori Bălănescu. L-am stimat și apreciat mai mult decât toți președinții României de după decembrie 1989. Niciunul nu îi poate trece prin față! Toți au fost niște „pitici” în fața uriașului caracter numit Paul Goma!

Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească în pace. Sincere condoleanțe fiului său, Filip Goma, și celor (puțini) care au știut să-l prețuiască și să-i respecte sacrificiul!

Grigore L. Culian, New York, 25 martie 2020

Mariana Sipoș, biografa lui Paul Goma și confidenta disidentului în ultima parte a vieții, anunță, într-un comunicat remis G4Media.ro, că Paul Goma (84 de ani) a murit în noaptea din 24 spre 25 martie din cauza infecției cu coronavirus. Scriitorul era internat într-un spital parizian. Comunicatul integral:

În urma unui mesaj primit din Franța, cu regret și mare durere anunț plecarea dintre noi a marelui scriitor și disident Paul Goma, în noaptea din 24 spre 25 martie 2020. Paul Goma era internat, din 18 martie a.c., la spitalul *La Pitié Salpêtrière*, în urma constatării infectării cu virusul ucigaș. Conform informațiilor transmise de echipa medicală care l-a îngrijit, Paul Goma a plecat senin, fără durere și cu sufletul împăcat.

Fiul său, Filip Goma, după ce în urmă cu doi ani și-a pierdut și mama, e foarte tulburat și îndurerat și roagă să nu fie contactat. Conform indicațiilor lui Filip Goma, respectând dorința tatălui său și ținând cont de restricțiile actuale în vigoare în Franța, trupul lui Paul Goma va fi incinerat, iar urna funerară va fi depusă în *Columbarium* în cimitirul *Père Lachaise* din Paris. Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Aprindeți o lumânare sau spuneti o rugăciune pentru odihna sufletului său.

Mariana Sipoș, 25 martie 2020

NEW YORK

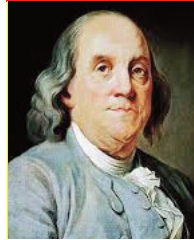

Magazin

Publicație bilunară româno-americană fondată la 4 Aprilie
1997 de Grigore L. Culian și Andreea - Maria Culian (fiica).

Anul XXIV * Numărul 974 * 21 aprilie 2020

Motto: „Cei care renunță la libertățile esențiale
pentru o fărâmbă de siguranță temporară nu
merită nici libertate și nici siguranță.”

Benjamin Franklin

Biografia lui Paul Goma

Paul Goma s-a născut la 2 octombrie 1935 în satul Mana, județul Orhei, din Basarabia, unde părinții săi erau învățători. Tatăl său a construit, împreună cu oamenii din sat, școala care avea într-o latură locuința învățătorilor cu celebrul calidor (coridor, galerie), evocat în romanele autobiografice ale lui Paul Goma.

În data de martie 1944, familia Goma se refugiază în Transilvania, părinții săi fiind repartizați învățători - mai întâi în satul Gusu, apoi, de-a lungul anilor, în alte sate din județul Sibiu. Despre copilăria transilvăneană și adolescența lui Paul Goma vezi romanele: *Arta refugii*, *Astra*, *Sabina*.

În 1949, Paul Goma intră prin concurs elev bursier la Liceul „Gheorghe Lazăr” din Sibiu. În 1952, înaintea ultimului an de liceu, află că fusese exmatriculat din toate școlile din țară, după ce, în mai 1952, fusese convocat la Securitatea din Sibiu și „reținut” opt zile, pentru că vorbise în clasă despre partizanii din munții și ... ținea „un jurnal intim codificat”. După mai multe încercări la alte licee, tatăl său reușește să-l înscrie a Liceul „Negru Vodă” din Făgăraș.

În 1954, dă examen de admitere, simultan, la Universitatea București (Filologie) și la nou-înființatul Institut de literatură și critică literară „Mihai Eminescu” (fosta școală de Literatură, numită și fabrica de scriitori). Reușește la ambele examene, dar alege Institutul care, în 1955, este transformat în secție la Facultatea de Filologie a Universității București.

În 22-23 octombrie 1956 izbucnește Revoluția din Ungaria. În 22 noiembrie Paul Goma este arestat la Universitate, dus la Ministerul de Interne și anchetat, acuzat fiind de tentativă de a organiza o manifestație ostilă de solidaritate cu Revoluția din Ungaria. Este reținut la Malmaison și Jilava, procesul fiind amânat de nenumărate ori. Abia în iunie 1957 i se aduce la cunoștință sentința: doi ani închisoare corecțională pentru delictul de agitație publică. În martie 1958 este trimis disciplinar la penitenciarul Gherla, iar în noiembrie este eliberat din închisoare, dar trimis (cu escortă) - „pentru 36 luni” - cu domiciliu obligatoriu (DO) în satul-nou Lătești, raionul Fetești. În noiembrie 1961 i se prelungește restricția domiciliară cu încă 24 luni. Paul Goma protestează, în scris, împotriva „prelungirii”; va fi eliberat înainte de termen abia în ianuarie 1963.

În 1965, ca urmare a „decretului Ceaușescu” ce permitea foștilor deținuți politic să-și continue studiile universitare, Paul Goma, căruia nu i se aprobase reînmatricularea în anul III, deși, legal, avea acest drept - dă examen de admitere și reușește la Facultatea de Filologie, Universitatea București.

În decembrie 1966 debutează în revista *Lucașfărul* cu povestirea *Când tace toba*.

În august 1968 Paul Goma se căsătorește cu Ana Maria Năvodaru. Apare în librării volumul de debut *Camera de alături*, singura carte pe care Paul Goma a reușit să o publice în România înainte de plecarea sa în exil, iar în 22 august 1968 are loc invadarea Cehoslovaciei; Paul Goma vrea să facă parte din proiectatele brigăzi patriotice de apărare a României de o posibilă invazie sovietică, dar i se pune condiția să se înscrie în partid. Paul Goma acceptă și este primit în partid împreună cu alți tineri scriitori printre care Aurel Dragoș Munteanu, Adrian Păunescu, Paul Schuster, Al. Ivăsiuc.

Continuare în pagina 2

Adresa redacției: P.O. BOX 790304, Middle Village, New York 11379 * Telefon/fax: (718) 896-8383

E-mail: nymagazin@aol.com * Ne găsiți și pe Internet la adresa: www.nymagazin.com/en_US/

S-A STINS UN URIAȘ, AU RĂMAS „PITICI“!

(Urmare din pagina 1)

În 1971, romanul *Ostinato*, interzis de cenzură în România, apare la prestigioasa editură *Suhrkamp* din Germania, apoi în Franța la *Gallimard*. Traducerea în italiană, efectuată de Marco Cugno, este oprită prin intervenția Securității la editura *Rizzolli*, unde urma să fie publicată. În octombrie, romanul *Ostinato* este lansat la Târgul de Carte de la Frankfurt. Prin *Europa liberă*, Paul Goma află că „delegația RSR la Târgul de Carte, după ce a încercat să împiedice tipărirea cărții, în semn de protest față de expunerea la Târg a unei cărți calomnioase la adresa socialismului din România, a părăsit Târgul, iar în standul gol al Republicii Socialiste România, editorul a etalat pentru presă cartea cu pricina“.

În 1972, la Târgul de Carte de la Frankfurt i se lansează a doua carte tradusă în germană *Ușa noastră cea de toate zilele (Die Tür)*. În 1974, romanul apare și în traducere franceză, la *Gallimard*, cu titlul *Elles étaient quatre*. În același an este publicat în traducere olandeză romanul *Ostinato*, la editura *Bruna & Zoon* din Utrecht.

În 1975, pe 2 noiembrie se naște Filip-Ieronim, fiul lui Paul Goma.

În anul 1976 apare, în traducere franceză, la *Gallimard*, romanul *Gherla* (volum autobiografic, bazat pe propria experiență în această închisoare) care va fi transmis, în foileton, la *Europa liberă*, în lectura autorului (aflat încă în România).

În 1977, în luna ianuarie, se anunță Charta 77 a cehilor și a slovacilor, la care aderă scriitorii maghiari

și bulgari. În februarie se difuzează, la *Europa liberă*, *Scrisoarea* adresată de Paul Goma, prin Pavel Kohout, Chartei '77, în care afirmă, printre altele: „**Mă declar solidar cu acțiunea voastră. Situația voastră este și a mea; situația Cehoslovaciei este, cu deosebiri nefundamentale, și a României. Trăim, supraviețuim în același Lagăr, în aceeași Biafra (capitală: Moscova).**“ (...) „**Aceeași lipsă de drepturi elementare, aceeași batjocorire a omului, aceeași nerușinare a minciunii - peste tot. Peste tot: sărăcie, haos economic, demagogie, nesiguranță, teroare**“. Redactează apoi, în februarie, celebra scrisoare adresată *Domnului Nicolae Ceaușescu, Palatul Regal, București și Scrisoarea deschisă adresată participanților la Conferința de la Belgrad* (pe care o semnează împreună cu alte 7 persoane - soția lui se numără printre ele), în care protestează pentru nerespectarea drepturilor fundamentale ale omului, prevăzute în Constituția RSR. Îl caută, ca să o contrasemneze, „**mulți cetățeni - niciunul scriitor. Primul - de altfel și ultimul: Ion Negoitescu, îl va contacta abia în 3 martie.**“

Se naște astfel ceea ce istoria va reține cu numele „Mișcarea Paul Goma“. În urma amplorii fenomenului, la 1 aprilie, Paul Goma este arestat. În 3 aprilie, soția și copilul sunt scoși din apartamentul lor din Drumul Taberei, unde veneau toți cei voiau să adere la protestul lui Paul Goma și mutați cu forța în cartierul Vitan. În timp ce se afla în închisoare, Paul Goma este exclus din Uniunea Scriitorilor. La 6 mai, Paul Goma este eliberat, în urma campaniei internaționale și a protestului PEN Clubului

Internațional condus de Mario Vargas Llosa. În octombrie, constatând că în „**condițiile noi nu mai poate avea vreo legătură cu exteriorul - nici cu interiorul**“ - Paul Goma se decide să accepte invitația PEN Club de a călători în Occident. La 20 noiembrie 1977, Paul Goma cu soția și fiul lor pleacă pentru totdeauna din România. Sosiți cu pașapoarte turistice la Paris, cer imediat azil politic.

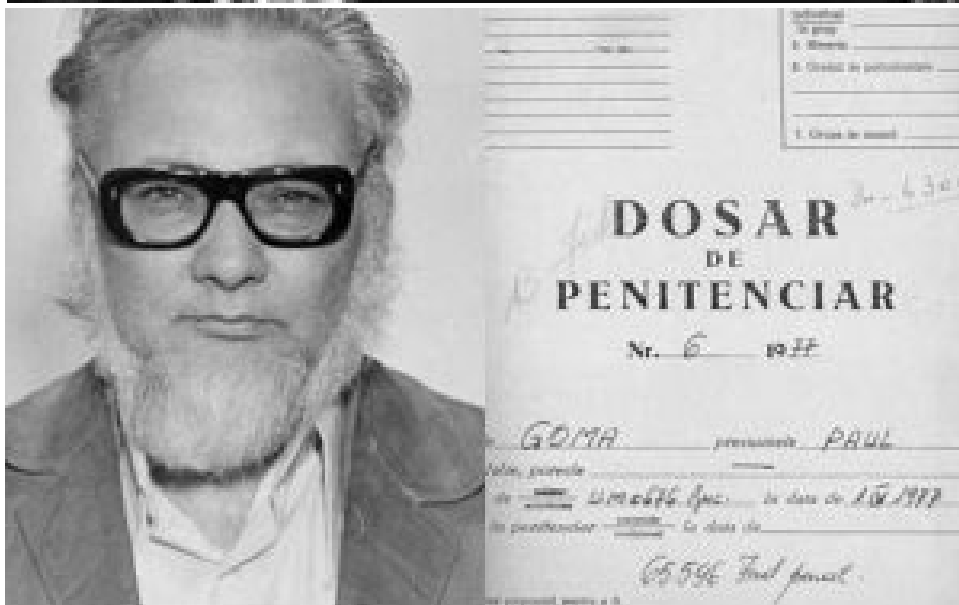
În februarie 1978 Paul Goma începe să scrie cartea de mărturie *Culoarea curcubeului* care va fi publicată în anul următor la Seuil, în franceză, cu titlul *Le tremblement des hommes* („*Cutremurul oamenilor*“) - titlu sugerat de un reportaj al jurnalistului Bernard Guetta (în *Le Nouvel Observateur*): „**România, în 1977, a cunoscut două cutremure: unul de pământ, în 4 martie, altul al oamenilor, prin Mișcarea Goma.**“

Între 1981 și 1990, Securitatea a pus la cale mai multe atentate împotriva lui Paul Goma, printre ele, celebra „*L'Affaire Tanase-Goma*“ din 1982 (vezi volumul *Soldatul câinelui*), recunoscute public chiar de către Ion Iliescu, cu prilejul decorării postului *Europa liberă* (în cel de-al doilea mandat al său)

În 1996, Paul Goma este decorat de Ungaria, prin ambasadorul său la Paris, cu prilejul comemorării a 40 de ani de la Revoluția Maghiară cu care Paul Goma s-a solidarizat. În România nu i-au fost recunoscute oficial meritele și nu a fost decorat niciodată.

(Selecție alcătuită de Mariana Sipoș - pe baza bibliografiei întocmite de către Paul Goma)

Foto: Filip Goma

Paul Goma
im Herbst
bei Suhrkamp

Victor Rusu: Justin Liuba a plecat la Domnul

Icoanele Exilului Românesc luminează de-a pururi!

Întreaga viață a fostului șef al redacției *Radio Europa Liberă* din New York reprezintă un model de patriotism, de rezistență anticomunistă și de demnitate fără compromisuri

Sâmbătă, 18 aprilie 2020, cu câteva ore înainte de Sfânta Noapte a Învierii (ora 9:15 PM. pe Coasta de Est a Statelor Unite), s-a stins din viață - pe un pat de spital din Springfield, Massachusetts - Justin Liuba, fostul director al *Radio Europa Liberă* - biroul din New York și președinte al Fundației „Iuliu Maniu“. Mai multe voci importante ale Exilului Românesc (a nu se confunda cu Diaspora Românească!), printre care se numără și ziarul *New York Magazin*, consideră că Justin Liuba ar trebui decorat post-mortem, alături de Paul Goma, răpus în luna martie a.c., la Paris, tot de Covid-19. Considerăm că întreaga vină pentru ignorarea propunerii de decorare a lui Justin Liuba cu ocazia *Centenarului Marii Uniri* o poartă ambasadorul României la Washington, D.C., George Maior, care a ales să nominalizeze pentru *Gala România 100* - fără să se consulte cu nimeni! - un preot anonim din New York (Theodor Damian), deși mai multe organizații ale Exilului Românesc l-au propus pe marele dispărut încă din 2018, când tocmai sărbătorise 94 de ani de viață și 66 de Exil!

Povestea unei vieți fascinante!

În anii cei mai grei ai dictaturii comuniste, câțiva jurnaliști respectați și personalități ale Exilului, care nu se temeau deloc de mâna lungă a Securității, transmiteau zilnic, în eter, pentru toți românii suferind acasă, adevărul despre ceea ce se întâmpla în țara lor și despre situațiile internaționale de criză. În 1986, când s-a produs catastrofa nucleară de la Cernobîl, presa de la București a negat realitatea, amânând, atât cât s-a putut, anunțarea dezastrului. *Radio Europa Liberă* a fost, atunci, unica sursă obiectivă și credibilă de informații. La fel și în noaptea cutremurului din 4 martie 1977, când românii au aflat, pe calea undelor, dimensiunile cataclismului. Și tot de la *Europa Liberă* auzeau românii mesajele de îmbărbătare adresate națiunii de Regele Mihai I, dar și despre începutul sfârșitului pentru tirania clanului Ceaușescu, în zilele fatidice ale Revoluției Române din decembrie 1989.

Justin Liuba a ajuns în Statele Unite în 1952, venind din Germania, unde studiasc cu o bursă la celebra Universitate din Heidelberg, răspunzând apelului generalului Nicolae Rădescu (ultimul prim-ministru al unui Guvern Român necomunist) adresat românilor din Exil de-a se uni pentru continuarea luptei antitotalitare după modelul generalului Charles De Gaulle. A fost angajat la *Europa Liberă* de regretatul director Noel Bernard, în 1956, la scurt timp după ce Revoluția Maghiară era înăbușită în sânge de tancurile sovietice, și a transmis, vreme de trei decenii, sub pseudonimul Dan Vâlceanu, știri, reportaje și interviuri de valoare istorică, care au fost donate ulterior Bibliotecii Institutului „Hoover“ al Universității Stanford, statul California, și pot fi consultate, la cerere, de cei interesați. (The Justin Liuba Papers, 1959-2010)

În paralel, Justin Liuba activează neobosit, timp de mai multe decenii, ca Președinte al Fundației „Iuliu Maniu“, o organizație româno-americană fondată în 1951 la New York de un grup de național-țărăniști în Exil, pentru a sprijini refugiații politic și a ajuta imigranții

români să se descurce mai bine pe Pământul Făgăduinței. În fiecare an, în luna martie, Fundația „Iuliu Maniu“ organizează întruniri de o înaltă ținută intelectuală, în care militează consecvent pentru unirea Basarabiei răpite de sovietici cu Patria-Mamă, România. Ultimele activități remarcabile ale Fundației din 2018 au fost trimiterea de donații unor organizații patriotice din România, comemorarea trecerii în neființă a M.S. Regele Mihai și aniversarea la New York a Centenarului Marii Uniri, în cadrul căreia a conferențiat profesorul britanic Dr. Dennis Deletant. Având spiritul la fel de treaz și de viguros ca în anii tinereții, Justin Liuba lucra la o istorie necunoscută a Exilului Românesc, fapt care mi-a dat atunci ideea de a-l provoca pe distinsul și rafinatul meu interlocutor la o serie de convorbiri, din care au rezultat câteva episoade pitorești foarte puțin știute ale vieții sale, pe care am avut plăcerea să le prezint cititorilor ziarului *New York Magazin* (vezi nr. 954 din 11 iunie 2019).

Justin Pavel Liuba a văzut lumina zilei pe 13 iunie 1924 la Oravița, în capitala județului Caraș-Severin, ca fiu al avocatului Dr. Pavel Liuba și al soției acestuia, Juliana Liuba, născută Velcean. A absolvit învățământul primar și secundar la Liceul general „Dragalina“, unde, spre stupoarea național-țărăniștilor, care erau la putere

M. S. Regele și Marele Voievod primiți cu flori în fața catedralei ortodoxe de elevul Iustinel Liuba și eleva Angelina Vițian

în 1932 și aranjaseră o vizită a Regelui Carol al II-lea și a Marelui Voievod de Alba Iulia Mihai I, a fost ales de directorul liceului pentru a oferi, împreună cu o colegă, un buchet de trandafiri înalților oaspeți, rostind discursul de bun venit (foto centru jos). Surpriza fusese generată de faptul că tatăl său se număra printre liderii Partidului Național Liberal și era un apropiat al lui I.G. Duca, cel care mai târziu avea să devină prim-ministrul integru răpus de gloanțele legionarilor pe peronul gării din Sinaia. Directorul școlii și-a motivat alegerea spunând că nu avea niciun fiu de țărănist în școala primară care să fie mai calificat pentru această misiune. A fost premiat în fiecare an la liceu (de două ori pe țară, de organizația „Tinerimea Română“). O singură dată nu i s-a decernat premiul la serbarea de sfârșit de an datorită unei note scăzute la purtare, pe care o primise în urma unei escapade amoroase (alături de câțiva prieteni, încercase să bată la geamul unor tinere atrăgătoare de la gimnaziul de fete). Fiind, însă, iarnă și purtând mănuși groase, nu se auzea ciocănitura. Atunci a bătut mai tare și geamul s-a spart, făcând un zgomot infernal și iscându-se mare scandal. Deși familia sa a plătit paguba, tot n-a scăpat de sancțiunea liceului condus la acea vreme de directorul Drugărin, care l-a eliminat trei zile de la cursuri, refuzând să-i înmâneze premiul pe care îl câștigase și în acel an. Ultimele două clase de liceu și bacalaureatul le-a absolvit la liceul „Constantin Diaconovici Loga“ din Timișoara. La terminarea studiilor, a scris și pus în scenă un muzical închinat anilor de liceu („Suflet de Logan“), spectacol în care au jucat nu doar colegii săi, ci și colege de la Liceul de fete „Carmen Sylva“.

Dorind să se angreneze în sporirea producției petroliere a României (care, la acea vreme, ajunsese la 10 milioane de tone anual), pentru a asigura prosperitatea țării după războiul pe care nu-l considera de lungă durată, Justin pleacă în Germania, la Dresda, unde se înscrie la Facultatea de Chimie Industrială a Politehnicii locale. De ce în Germania? Pentru că nu se mai putea pleca în Marea Britanie sau în Statele Unite, iar inginerii chimiști germani reușiseră să producă nu doar benzină, ci și cauciuc („Buna“) din cărbune, pe care îl aveau din belșug și era de bună calitate. Din cărbune ajunsese să se fabrice chiar și un soi de margarină, care avea un gust acceptabil și pe care profesorul său i-a permis să o încerce. Aflând de la un coleg cehoslovac (despre care nu știa că era agent britanic, dar cu care asculta, discret, jazz american) că Dresda urma să fie bombardată de aliați, se transferă la Politehnica din Viena, unde întâlnește un grup numeros de studenți români și unde se va afla la 23 august 1944, când România avea să întoarcă armele și să devină, din țară aliată, inamic. În noua conjunctură devenise evident că Germania va pierde războiul și participă la o întrunire care fusese ordonată de Berlin la cererea așa-numitului Guvern național de la Viena, condus de Horia Sima, căpetenia legionară în exil, în cursul căreia acesta somează studențimea română să se înroleze în „Armata Națională“, formată din legionarii scoși de la naftalină de Hitler, refugiați și prizonieri de război.

Continuare în pagina 4

(Urmare din pagina 3)

Cu acel prilej, șeful Gărzii de Fier le declară că Fuhrerul îi comunicase că Germania avansase în crearea noilor arme secrete (rachetele V1 și V2), cu care va câștiga războiul, și că, prin urmare, studenții români din Viena aveau toate motivele să se înroleze în „Armata Națională”. Cu excepția a trei studenți la Medicină, care, pentru a-și putea asigura studiile, au acceptat să devină infirmieri în cadrul serviciilor medicale germane, studențimea română din Viena nu a dat curs chemării lui Horia Sima, care mototolește și aruncă pe jos listele pregătite pentru semnăturile de înrolare, plecând furios din sală. Ceea ce nu le spusese căpetenia legionară studenților este faptul că era prea târziu. Aliații vestici debarcaseră în Normandia și înaintau spre Berlin, iar dinspre est venea tăvălugul Armatei Roșii. Nedorind să asiste la ocuparea Vienei de către sovietici, Justin Liuba și alți doi colegi români decid să ajungă în vestul Germaniei, pentru a putea fi eliberați acolo de forțele anglo-americane. Folosind unica rută de ieșire din Viena, care trecea prin Praga, reușesc să ajungă la Stuttgart, unde sunt eliberați de către forțele franceze, conduse de generalul de Lattre de Tassigny și înglobate în Armata a 7-a americană. Intenționând să ajungă la Paris, unde știau că trăia o numeroasă comunitate românească, dar neavând ca mijloace de locomotie decât de propriile picioare, Justin Liuba și tovarășii săi decid să meargă pe jos, spre vest, către Strasbourg. Își procură un cărucior în care pun bagajele, îi atașează un mic drapel românesc și pornesc la drum. Cu o zi înaintea plecării, reușiseră să-și procure, de la un tanchist neamț întâlnit în gara Stuttgart, un pistol militar Luger pentru protecție personală. Dar, în timp ce treceau prin Munții Pădurea Neagră („Schwarzwald”), mărșăluind foarte voioși, cântând și admirând fermecătorul peisaj, sunt interceptați de o patrulă de militari marocani, îmbrăcați în tradiționalele „gelabah”, purtând căști britanice și fiind comandați de un sergent francez, care îi duce la comandantul său, un căpitan din FFI („Forces Francaises de l'Interieur”, care îngloba partizanii francezi ai vremii, așa-numiții „maquisards”). Căpitanul, un tip neprietenos (a cărui amantă ședea picior peste picior pe biroul său) tocmai ordonase executarea unui nefericit soldat german, deși acesta se jurase că era dezertor. Pledând în franceză, Justin Liuba n-a reușit să-l salveze pe neamț, răpus de o scurtă rafală de mitralieră trasă de sergent. Ordonându-i, vulgar, să-și „țină fleanca” („Ta gueule !”), căpitanul i-a explicat nervos că dezertorul era fără îndoială partizan german din spatele frontului, aparținând unităților „Wehrwolf”, și că - potrivit ordinilor în vigoare - aceștia trebuiau executați pe loc. Apoi le-a ordonat să deschidă geamantanele, în care, spre groaza românilor, a găsit acel Luger înfășurat în lenjerie de corp. Căpitanul era sigur acum că cei trei erau, la rândul lor, partizani „Wehrwolf”. A sunat la Comandamentul general din Baden-Baden, care i-a spus să se descurce singur, apoi a ordonat imediat executarea celor trei români. Cum căpitanul francez era absolvent al faimoasei „Ecole Polytechnique” din Paris și auzise că Liuba studiasse la politehnicile din Dresda și Viena, a decis să-i acorde o șansă să probeze că nu era partizan. I-a dat să rezolve o problemă de matematici superioare, spunându-i că, dacă va găsi soluția, îi va elibera pe cei trei. Apoi a scris pe o hârtie o serie de fracții algebrice și l-a îndemnat să continue. Justin Liuba și-a dat seama că era vorba de formula elipsei din geometria analitică și i-a desenat-o pe loc. Atunci, căpitanul i-a strâns mâna și i-a ordonat sergentului să le facă un permis de liberă trecere, cu ajutorul căruia au ajuns fără dificultăți în pitoreasca stațiune germană Baden-Baden, adică la Cartierul general francez din regiune, unde se află și o ctitorie românească numită „Capela Sturdza”. Cei trei

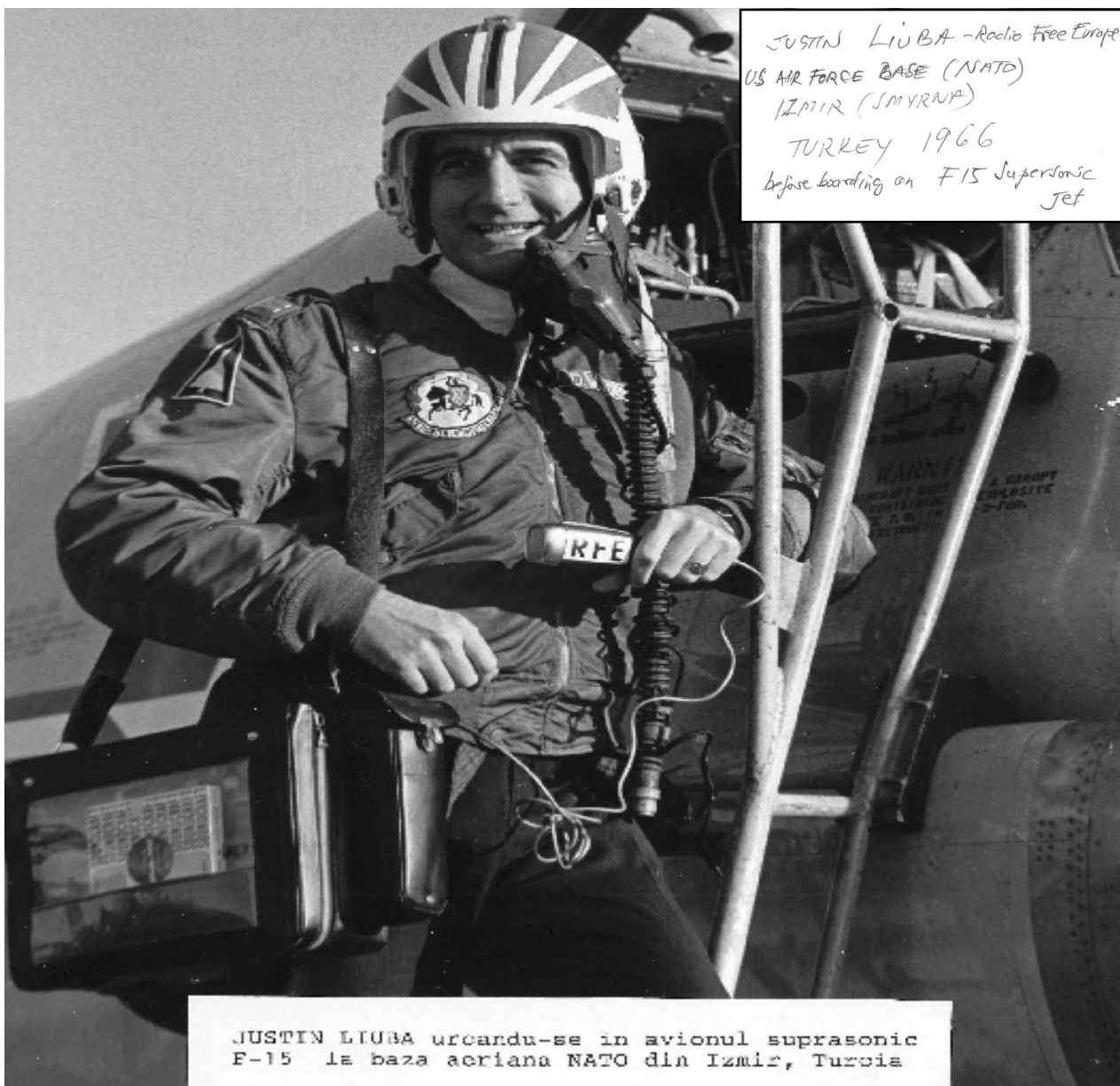
studenți români au renunțat să mai ajungă la Paris, găsimu-și de lucru la Clubul forțelor franceze („Foyer du combatant”), unde Justin Liuba a fost acordeonist într-o mică trupă de jazz, care, la cererea militarilor, interpreta, seară de seară, o piesă americană swing - „In the Mood”.

Admis ca bursier la Universitatea „Ruperto Carola” din Heidelberg, tânărul Justin Liuba a făcut parte dintr-un grup operativ inițiat de Înaltul comisar american John McCloy, destinat denazificării tineretului academic german după prăbușirea celui de-al III-lea Reich. Deși era ortodox, a participat, ca voluntar, la Roma, la pelerinajul de *Anno Santo 1950*, organizat de Monseniorul greco-catolic Octavian Bârlea, distribuind, la volanul unei camionete, pachete cu alimente trimise de Vatican studenților de orice confesiune din zonele vestice ale Germaniei ocupate de către aliați. Când s-a anunțat că emigrările, sprijinite de organizațiile internaționale, se vor încheia în scurt timp, Justin Liuba a decis plecarea în Statele Unite, înainte de a-și mai putea susține teza de doctorat în Istoria Artei („Imaginea bufonului în arta occidentală”). A ajuns cu vaporul la New York în decembrie 1952, fiind întâmpinat de dna Veturia Manuilă, de la recent înființata Fundație „Iuliu Maniu” (1951), care, împreună cu Mircea Carp, se ocupa de românii nou-veniți. Contactul cu realitatea americană a fost dur pentru tânărul student nepriceput de la Heidelberg. Justin Liuba a descoperit la New York o comunitate românească total nepregătită pentru a face față afluxului postbelic de imigranți. Românii nu emigrau în America doar ca să-și creeze o viață mai bună, ci și ca să se ralieze mișcării de eliberare a patriei lor de sub comunism, inițiată de generalul Nicolae Rădescu. După ce își găsește ceva de lucru la compania de carburatoare „Bendix International”, Justin Liuba are șansa de-a fi interviuat și angajat pe loc la *Radio Europa Liberă* de însuși faimosul Noel Bernard, directorul Departamentului românesc din Munchen, urmând să activeze la subredacția din New York, condusă pe atunci de Pascal Valahu. Pentru a

căpăta experiență, petrece trei ani la redacția principală din Munchen a postului de radio anticomunist, unde are ocazia să viziteze bazele aeriene NATO din Europa. În 1966 a decolat - pentru un interviu - de la baza Izmir din Turcia, la bordul noului avion supersonic F-15, în a cărui carlingă a trăit și momente bizare, nemaitrebuind să-și ridice vocea pentru a discuta cu pilotul, deoarece zgomotul asurzitor al reactoarelor rămânea în urma lor.

În lunga sa carieră de jurnalist radio și politolog (a obținut între timp și un Masterat în Științe Politice la „New School University” din New York), Justin Liuba a realizat mii de programe, reportaje sau interviuri (unele se mai află, probabil, în arhivele fostei Securități, altele la „Institute of War and Peace” al Universității Stanford din California, unde pot fi consultate de istorici și de toți cei interesați). Printre cele mai valoroase interviuri se numără cel luat la Montreal doctorului Petre Vlad, originar din Cluj, care a fost prezent la istorica întrunire de la Alba Iulia din 1918, când a fost alipit Ardealul de Patria-Mamă, România. Un alt interviu important este cel luat de Justin Liuba lui Averell Harriman, prietenul și ambasadorul Președintelui Franklin Delano Roosevelt la Moscova în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, în care interviuatul a menționat elogios rolul jucat de diplomația română comunistă a vremii în negocierile de pace dintre SUA și Vietnamul de Nord. Deși Harriman îi lăudase pe comuniști, întreg interviul a fost transmis necenzurat, dovedindu-se, astfel, profesionalismul și obiectivitatea emisiunilor *Radio Europa Liberă*. Întrebat ulterior de impresia pe care i-a lăsat-o Averell Harriman, Justin Liuba a răspuns: „Un politician milionar, ambițios și frustrat, dezagreabil ca individ, care credea că i se cuvenea Casa Albă și își ascundea nesiguranța de sine în spatele unei aroganțe aproape insuportabile. La un moment dat, părea mai interesat de a afla natura relației mele cu fiica sa, Mary, care îmi facilitase interviul, decât de a răspunde întrebărilor mele din sfera politicului.”

(Continuare în pagina 5)

(Urmare din pagina 4)

În interviul luat creatoarei de modă Carolina Herrera, o venezueleană care reușise să se impună în acest sector foarte competitiv, Justin Liuba a întrebato ce credea despre strădaniile liderilor sovietici din timpul Glasnostului de a face din Moscova o nouă capitală a modei, alături de Paris, Milano și New York. La care ambițioasa venezueleană a izbucnit în râs, spunând că: „Asta ne mai lipsea! Modă sovietică...”

Un alt interviu, luat de Justin Liuba trecătorilor de pe Strada 34 din Manhattan, în fața marelui magazin „Macy's”, cu prilejul mult-trâmbițatei vizite a cuplului Ceaușescu în America, a îndemnat niște jurnaliști români să meargă la Ambasada SUA din București, rugând să se transmită felicitări realizatorului pentru întrebarea „Ce știți despre Elena Ceaușescu?”, la care newyorkezii îi dăduseră răspunsuri care de care mai hilare: „Cred că e amanta lui Hrușciov”, „E prima balerină de la Bolșoi”, sau „E o enchiladă” (delicioasa clătită mexicană).

(Foto: echipa *Europei Libere*, New York, 1974).

De la stânga la dreapta: Luca Voinovici (inginer de sunet), Nicolae Stambolgiu (redactor), Justin Liuba (șef birou), Harry Foça (redactor), Liviu Floda (redactor)

La New York, Justin Liuba a întreținut permanent relații strânse cu Comitetul Național Român, condus de Constantin Vișoianu, ultimul ministru român de Externe înaintea venirii comuniștilor la putere, care preluase conducerea Exilului Românesc în 1953, după decesul generalului Nicolae Rădescu. De asemenea, cu comitetul „Adevărul despre România” („Truth About Romania”), condus de Brutus Coste, apoi de dr. Ștefan Issărescu. A devenit membru al Fundației „Iuliu Maniu” - înființată de doamna Veturia Manuilă și de alți țărâniști, cărora avea să li se ralieze o doamnă din înalta societate americană, Dorothea Harkness, care era îndrăgostită de cusăturile și costumele populare românești și despre care a scris chiar și o carte. După dispariția biologică a național-țărâniștilor, Fundația a fost salvată de la piere de liberali, din rândurile cărora s-a remarcat doamna Ariana Popa, o descendentă a familiei revoluționare pașoptiste Rosetti. Din respect pentru martiriul lui Iuliu Maniu, care decedase, ca și Dinu Brătianu, în temnița comunistă de la Sighet, aceasta avea să preia Fundația, asigurându-i astfel supraviețuirea.

Fiins ales la președinția Fundației după decesul doamnei Popa, Justin Liuba a continuat cu fermitate păstrarea identității românești pe meleagurile Lumii Noi, sprijinind apoi eforturile organizațiilor din România și din Republica Moldova pentru reîntregirea neamului.

(Foto: Justin Liuba / Fundația Iuliu Maniu)

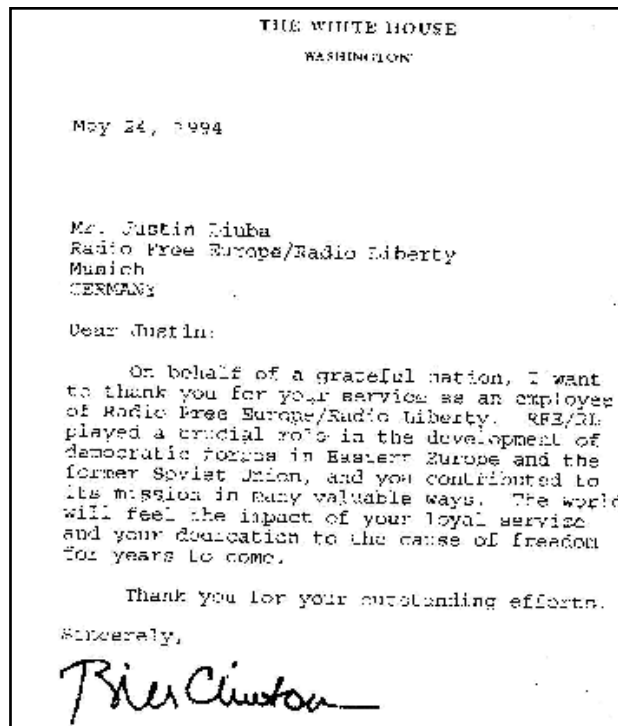
FUNDAȚIA IULIU MANIU
NEW YORK
YOLANDA PAPAGEORGE
VICE PREȘINTE SR.
JUSTIN LIUBA
PREȘINTE

În acest demers a fost ajutat de un grup de oameni de bine, dintre care merită enumerați aici Dan Manuilă, Yolanda Papageorge, Patricia Issărescu - Kennedy, Elizabeth Vasilescu, Sorin Naoum, Ervin Popa, Lucia Giurgiu, Dorella Maiorescu, Vladimir Wertsman și Cătălin Nicolaescu, cărora li s-au raliat Despina Hodoș și Ștefana Cantacuzino, descendente ale unei alte ilustre familii pașoptiste - Goleșcu.

Justin Liuba a fost de asemenea, pentru scurt timp, președinte al organizației „Romanian Welfare”, fondată, printre alții, de frații Irimescu și de Nicolae Caranfil, cunoscuți drept întemeietorii aviației civile românești (LARES) și asanatorii lacurilor Herăstrău și Floreasca. După încheierea războiului din Vietnam, „Romanian Welfare” a reușit, prin relațiile pe care le avea la Paris, să asigure ca eliberarea prizonierilor români din Legiunea Străină, care luptaseră împotriva comuniștilor în acea țară, să se efectueze în același mod cu al celorlalți membri ai unității combatante franceze, adică să nu fie predați autorităților comuniste de la București.

În plan personal, bănățeanul Justin Liuba și-a găsit o devotată și excepțională parteneră de viață într-o frumoasă aromâncă, Veronica Muși, plecată în Ceruri în 2017, ce făcea parte din cercul celebrei Cella Delavrancea, cu care are o fiică, Arabella - Justine, devenită între timp o foarte cunoscută scriitoare de literatură pentru copii. Tatăl și fiica locuiau în statul Massachusetts.

În luna mai 1994, Justin Liuba a primit o scrisoare de recunoștință (vezi foto jos) de la președintele american la acea vreme, Bill Clinton: „În numele unei națiuni recunoscătoare, doresc să vă mulțumesc pentru misiunea îndeplinită în cadrul posturilor *Radio Europa*

Liberă / Radio Libertatea, care au jucat un rol crucial în dezvoltarea forțelor democratice din Europa de Est și fosta Uniune Sovietică. Aportul Dvs. a fost unul valoros pe multiple planuri. Lumea va resimți impactul dedicării și loialității Dvs. față de cauza libertății pentru mulți ani de-acum înainte. Vă mulțumesc pentru contribuția Dvs. remarcabilă. Cu sinceritate, Bill Clinton.”

„De-așa vremi se-nvredniciră cronicarii și rapsozii; / Veacul nostru ni-l umplură saltimbancii și irozii...” La 30 de ani de la Revoluția din Decembrie 1989, stihurile eminesciene par acum mai actuale ca oricând. Societatea românească se confruntă azi cu o lipsă acută a valorilor și a unor modele care să fie promovate în spațiul public. Avem o clasă politică venală și coruptă, care nu numai că nu e interesată de reîntregirea neamului, ci vinde țara străinilor și o înrobește economic pas cu pas. Avem o cultură fatalistă, care se traduce printr-o atitudine total dezinteresată și apatică a majorității românilor, care preferă doar să profite de slăbiciunile sistemului în interes propriu. În acest context dramatic, poate că exemplele vibrante oferite de niște veritabile icoane ale Exilului precum Justin Liuba ar trebui să fie mediatizate și în România. Dar nu există interes pentru așa ceva, căci icoanele nu aduc rating. Însă Dumnezeu e generos cu viața oamenilor care sunt realmente folositori țării și a făcut-o, între alții, cu Regele Mihai I și cu Justin Liuba. Cu cât avem mai multe asemenea modele inspiratoare printre noi, cu atât se păstrează încă vie speranța că România va reuși să facă, în cele din urmă, schimbarea la față, deschizând zări curate noilor generații.

Dumnezeu să-l odihnească în pace !

Victor RUSU și Redacția *New York Magazin*

Grigore L. Culian, editorul și fondatorul ziarului *New York Magazin* (stânga), împreună cu Justin Liuba la aniversarea Centenarului Marii Unirii (martie, 2018)

Justin Liuba (stânga) și scriitoarea Mirela Roznoveanu (interview pentru postul RTVNY, martie 2018)

(Urmare din pagina 3)

Cu acel prilej, șeful Gărzii de Fier le declară că Fuhrerul îi comunicase că Germania avansase în crearea noilor arme secrete (rachetele V1 și V2), cu care va câștiga războiul, și că, prin urmare, studenții români din Viena aveau toate motivele să se înroleze în „Armata Națională”. Cu excepția a trei studenți la Medicină, care, pentru a-și putea asigura studiile, au acceptat să devină infirmieri în cadrul serviciilor medicale germane, studențimea română din Viena nu a dat curs chemării lui Horia Sima, care mototolește și aruncă pe jos listele pregătite pentru semnăturile de înrolare, plecând furios din sală. Ceea ce nu le spusese căpetenia legionară studenților este faptul că era prea târziu. Aliații vestici debarcaseră în Normandia și înaintau spre Berlin, iar dinspre est venea tăvălugul Armatei Roșii. Nedorind să asiste la ocuparea Vienei de către sovietici, Justin Liuba și alți doi colegi români decid să ajungă în vestul Germaniei, pentru a putea fi eliberați acolo de forțele anglo-americane. Folosind unica rută de ieșire din Viena, care trecea prin Praga, reușesc să ajungă la Stuttgart, unde sunt eliberați de către forțele franceze, conduse de generalul de Lattre de Tassigny și înglobate în Armata a 7-a americană. Intenționând să ajungă la Paris, unde știau că trăia o numeroasă comunitate românească, dar neavând ca mijloace de locomotie decât de propriile picioare, Justin Liuba și tovarășii săi decid să meargă pe jos, spre vest, către Strasbourg. Își procură un cărucior în care pun bagajele, îi atașează un mic drapel românesc și pornesc la drum. Cu o zi înaintea plecării, reușiseră să-și procure, de la un tanchist neamț întâlnit în gara Stuttgart, un pistol militar Luger pentru protecție personală. Dar, în timp ce treceau prin Munții Pădurea Neagră („Schwarzwald”), mărșăluind foarte voioși, cântând și admirând fermecătorul peisaj, sunt interceptați de o patrulă de militari marocani, îmbrăcați în tradiționalele „gelabah”, purtând căști britanice și fiind comandați de un sergent francez, care îi duce la comandantul său, un căpitan din FFI („Forces Francaises de l'Interieur”, care îngloba partizanii francezi ai vremii, așa-numiții „maquisards”). Căpitanul, un tip neprietenos (a cărui amantă ședea picior peste picior pe biroul său) tocmai ordonase executarea unui nefericit soldat german, deși acesta se jurase că era dezertor. Pledând în franceză, Justin Liuba n-a reușit să-l salveze pe neamț, răpus de o scurtă rafală de mitralieră trasă de sergent. Ordonându-i, vulgar, să-și „țină fleanca” („Ta gueule !”), căpitanul i-a explicat nervos că dezertorul era fără îndoială partizan german din spatele frontului, aparținând unităților „Wehrwolf”, și că - potrivit ordinelor în vigoare - aceștia trebuiau executați pe loc. Apoi le-a ordonat să deschidă geamantanele, în care, spre groaza românilor, a găsit acel Luger înfășurat în lenjerie de corp. Căpitanul era sigur acum că cei trei erau, la rândul lor, partizani „Wehrwolf”. A sunat la Comandamentul general din Baden-Baden, care i-a spus să se descurce singur, apoi a ordonat imediat executarea celor trei români. Cum căpitanul francez era absolvent al faimoasei „Ecole Polytechnique” din Paris și auzise că Liuba studiasse la politehnicile din Dresda și Viena, a decis să-i acorde o șansă să probeze că nu era partizan. I-a dat să rezolve o problemă de matematici superioare, spunându-i că, dacă va găsi soluția, îi va elibera pe cei trei. Apoi a scris pe o hârtie o serie de fracții algebrice și i-a îndemnat să continue. Justin Liuba și-a dat seama că era vorba de formula elipsei din geometria analitică și i-a desenat-o pe loc. Atunci, căpitanul i-a strâns mâna și i-a ordonat sergentului să le facă un permis de liberă trecere, cu ajutorul căruia au ajuns fără dificultăți în pitoreasca stațiune germană Baden-Baden, adică la Cartierul general francez din regiune, unde se află și o ctitorie românească numită „Capela Sturdza”. Cei trei

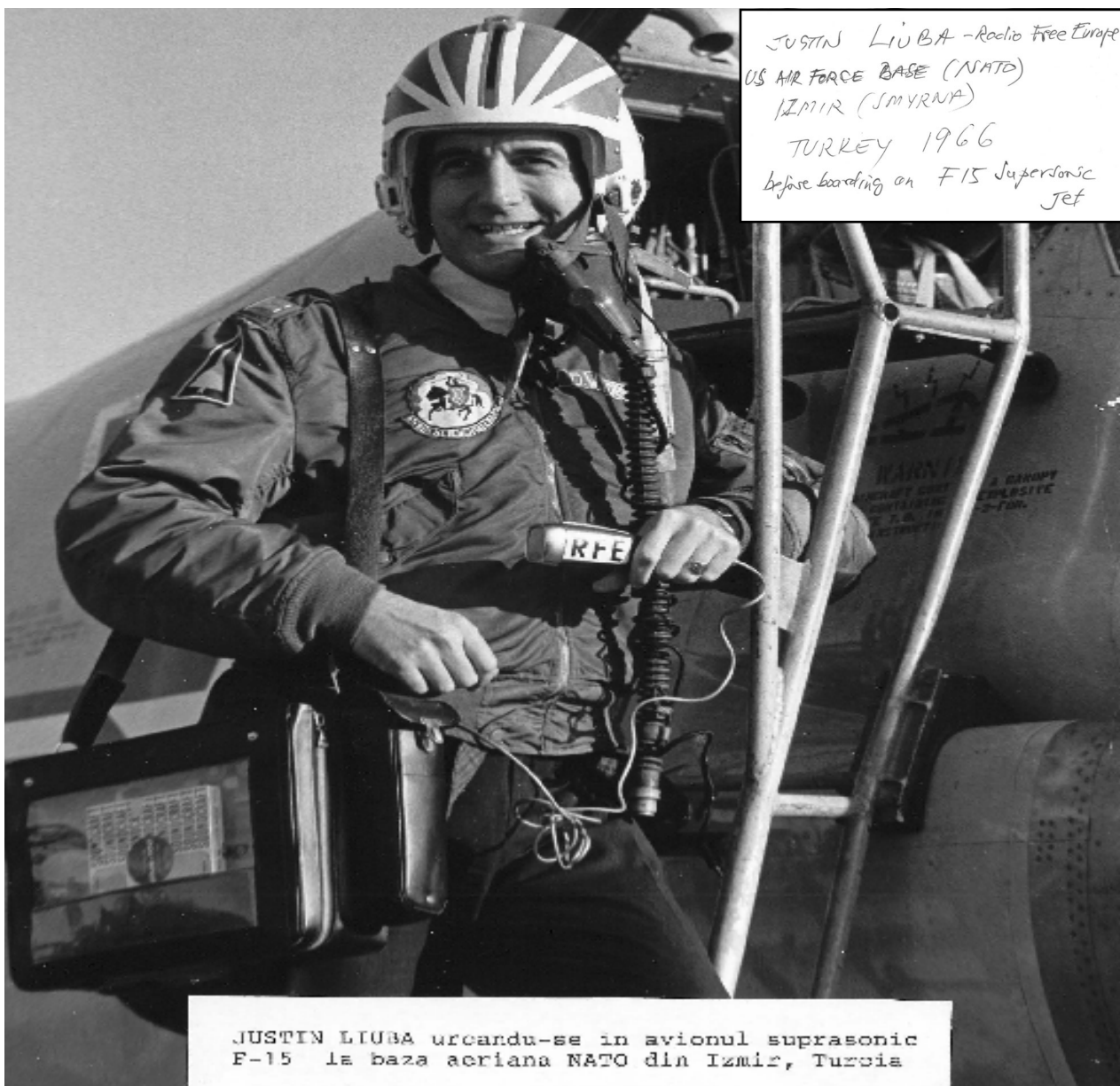
studenți români au renunțat să mai ajungă la Paris, găsimu-și de lucru la Clubul forțelor franceze („Foyer du combatant”), unde Justin Liuba a fost acordeonist într-o mică trupă de jazz, care, la cererea militarilor, interpreta, seară de seară, o piesă americană swing - „In the Mood”.

Admis ca bursier la Universitatea „Ruperto Carola” din Heidelberg, tânărul Justin Liuba a făcut parte dintr-un grup operativ inițiat de Înaltul comisar american John McCloy, destinat denazificării tineretului academic german după prăbușirea celui de-al III-lea Reich. Deși era ortodox, a participat, ca voluntar, la Roma, la pelerinajul de *Anno Santo 1950*, organizat de Monseniorul greco-catolic Octavian Bârlea, distribuind, la volanul unei camionete, pachete cu alimente trimise de Vatican studenților de orice confesiune din zonele vestice ale Germaniei ocupate de către aliați. Când s-a anunțat că emigrările, sprijinite de organizațiile internaționale, se vor încheia în scurt timp, Justin Liuba a decis plecarea în Statele Unite, înainte de a-și mai putea susține teza de doctorat în Istoria Artei („Imaginea bufonului în arta occidentală”). A ajuns cu vaporul la New York în decembrie 1952, fiind întâmpinat de dna Veturia Manuilă, de la recent înființata Fundație „Iuliu Maniu” (1951), care, împreună cu Mircea Carp, se ocupa de românii nou-veniți. Contactul cu realitatea americană a fost dur pentru tânărul student nepriceput de la Heidelberg. Justin Liuba a descoperit la New York o comunitate românească total nepregătită pentru a face față afluxului postbelic de imigranți. Românii nu emigrau în America doar ca să-și creeze o viață mai bună, ci și ca să se ralieze mișcării de eliberare a patriei lor de sub comunism, inițiată de generalul Nicolae Rădescu. După ce își găsește ceva de lucru la compania de carburatoare „Bendix International”, Justin Liuba are șansa de-a fi intervievat și angajat pe loc la *Radio Europa Liberă* de însuși faimosul Noel Bernard, directorul Departamentului românesc din Munchen, urmând să activeze la subredacția din New York, condusă pe atunci de Pascal Valahu. Pentru a

căpăta experiență, petrece trei ani la redacția principală din Munchen a postului de radio anticomunist, unde are ocazia să viziteze bazele aeriene NATO din Europa. În 1966 a decolat - pentru un interviu - de la baza Izmir din Turcia, la bordul noului avion supersonic F-15, în a cărui carlingă a trăit și momente bizare, nemaitrebuind să-și ridice vocea pentru a discuta cu pilotul, deoarece zgomotul asurzitor al reactoarelor rămânea în urma lor.

În lunga sa carieră de jurnalist radio și politolog (a obținut între timp și un Masterat în Științe Politice la „New School University” din New York), Justin Liuba a realizat mii de programe, reportaje sau interviuri (unele se mai află, probabil, în arhivele fostei Securități, altele la „Institute of War and Peace” al Universității Stanford din California, unde pot fi consultate de istorici și de toți cei interesați). Printre cele mai valoroase interviuri se numără cel luat la Montreal doctorului Petre Vlad, originar din Cluj, care a fost prezent la istorica întrunire de la Alba Iulia din 1918, când a fost alipit Ardealul de Patria-Mamă, România. Un alt interviu important este cel luat de Justin Liuba lui Averell Harriman, prietenul și ambasadorul Președintelui Franklin Delano Roosevelt la Moscova în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, în care interviuatul a menționat elogios rolul jucat de diplomația română comunistă a vremii în negocierile de pace dintre SUA și Vietnamul de Nord. Deși Harriman îi lăudase pe comuniști, întreg interviul a fost transmis necenzurat, dovedindu-se, astfel, profesionalismul și obiectivitatea emisiunilor *Radio Europa Liberă*. Întrebat ulterior de impresia pe care i-a lăsat-o Averell Harriman, Justin Liuba a răspuns: „Un politician milionar, ambițios și frustrat, dezagreabil ca individ, care credea că i se cuvenea Casa Albă și își ascundea nesiguranța de sine în spatele unei aroganțe aproape insuportabile. La un moment dat, părea mai interesat de a afla natura relației mele cu fiica sa, Mary, care îmi facilitase interviul, decât de a răspunde întrebărilor mele din sfera politicului.”

(Continuare în pagina 5)

(Urmare din pagina 4)

În interviul luat creatoarei de modă Carolina Herrera, o venezueleană care reușise să se impună în acest sector foarte competitiv, Justin Liuba a întrebato ce credea despre strădaniile liderilor sovietici din timpul Glasnostului de a face din Moscova o nouă capitală a modei, alături de Paris, Milano și New York. La care ambițioasa venezueleană a izbucnit în râs, spunând că: „Asta ne mai lipsea! Modă sovietică...”

Un alt interviu, luat de Justin Liuba trecătorilor de pe Strada 34 din Manhattan, în fața marelui magazin „Macy's”, cu prilejul mult-trâmbițatei vizite a cuplului Ceaușescu în America, a îndemnat niște jurnaliști români să meargă la Ambasada SUA din București, rugând să se transmită felicitări realizatorului pentru întrebarea „Ce știți despre Elena Ceaușescu?”, la care newyorkezii îi dăduseră răspunsuri care de care mai hilare: „Cred că e amanta lui Hrușciov”, „E prima balerină de la Bolșoi”, sau „E o enchiladă” (delicioasa clătită mexicană).

(Foto: echipa *Europei Libere*, New York, 1974).

De la stânga la dreapta: Luca Voinovici (inginer de sunet), Nicolae Stambolgiu (redactor), Justin Liuba (șef birou), Harry Foça (redactor), Liviu Floda (redactor)

La New York, Justin Liuba a întreținut permanent relații strânse cu Comitetul Național Român, condus de Constantin Vișoianu, ultimul ministru român de Externe înaintea venirii comuniștilor la putere, care preluase conducerea Exilului Românesc în 1953, după decesul generalului Nicolae Rădescu. De asemenea, cu comitetul „Adevărul despre România” („Truth About Romania”), condus de Brutus Coste, apoi de dr. Ștefan Issărescu. A devenit membru al Fundației „Iuliu Maniu” - înființată de doamna Veturia Manuilă și de alți țărâniști, cărora avea să li se ralieze o doamnă din înalta societate americană, Dorothea Harkness, care era îndrăgostită de cusăturile și costumele populare românești și despre care a scris chiar și o carte. După dispariția biologică a național-țărâniștilor, Fundația a fost salvată de la piere de liberali, din rândurile cărora s-a remarcat doamna Ariana Popa, o descendentă a familiei revoluționare pașoptiste Rosetti. Din respect pentru martiriul lui Iuliu Maniu, care decedase, ca și Dinu Brătianu, în temnița comunistă de la Sighet, aceasta avea să preia Fundația, asigurându-i astfel supraviețuirea.

Fiins ales la președinția Fundației după decesul doamnei Popa, Justin Liuba a continuat cu fermitate păstrarea identității românești pe meleagurile Lumii Noi, sprijinind apoi eforturile organizațiilor din România și din Republica Moldova pentru reîntregirea neamului.

(Foto: Justin Liuba / Fundația Iuliu Maniu)

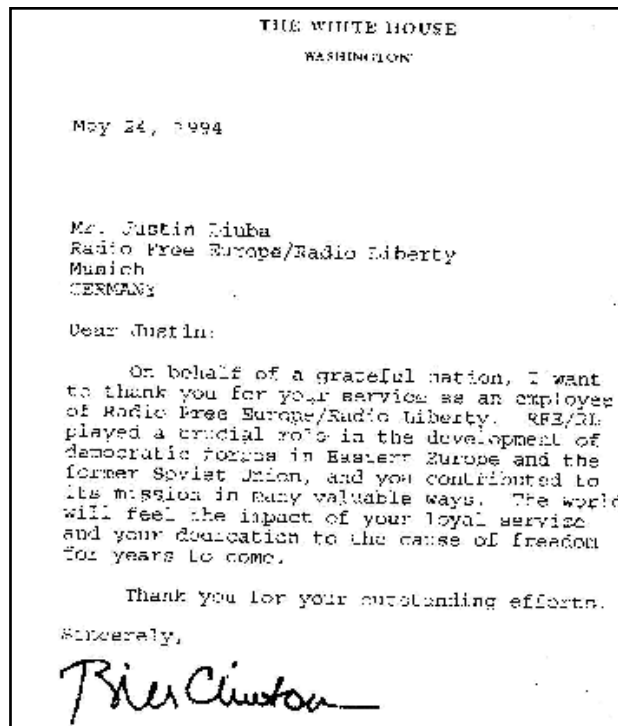
FUNDAȚIA IULIU MANIU
NEW YORK
YOLANDA PAPAGEORGE
VICE PREȘINTE SR.
JUSTIN LIUBA
PREȘINTE

În acest demers a fost ajutat de un grup de oameni de bine, dintre care merită enumerați aici Dan Manuilă, Yolanda Papageorge, Patricia Issărescu - Kennedy, Elizabeth Vasilescu, Sorin Naoum, Ervin Popa, Lucia Giurgiu, Dorella Maiorescu, Vladimir Wertsman și Cătălin Nicolaescu, cărora li s-au raliat Despina Hodoș și Ștefana Cantacuzino, descendente ale unei alte ilustre familii pașoptiste - Goleșcu.

Justin Liuba a fost de asemenea, pentru scurt timp, președinte al organizației „Romanian Welfare”, fondată, printre alții, de frații Irimescu și de Nicolae Caranfil, cunoscuți drept întemeietorii aviației civile românești (LARES) și asanatorii lacurilor Herăstrău și Floreasca. După încheierea războiului din Vietnam, „Romanian Welfare” a reușit, prin relațiile pe care le avea la Paris, să asigure ca eliberarea prizonierilor români din Legiunea Străină, care luptaseră împotriva comuniștilor în acea țară, să se efectueze în același mod cu al celorlalți membri ai unității combatante franceze, adică să nu fie predați autorităților comuniste de la București.

În plan personal, bănățeanul Justin Liuba și-a găsit o devotată și excepțională parteneră de viață într-o frumoasă aromâncă, Veronica Muși, plecată în Ceruri în 2017, ce făcea parte din cercul celebrei Cella Delavrancea, cu care are o fiică, Arabella - Justine, devenită între timp o foarte cunoscută scriitoare de literatură pentru copii. Tatăl și fiica locuiau în statul Massachusetts.

În luna mai 1994, Justin Liuba a primit o scrisoare de recunoștință (vezi foto jos) de la președintele american la acea vreme, Bill Clinton: „În numele unei națiuni recunoscătoare, doresc să vă mulțumesc pentru misiunea îndeplinită în cadrul posturilor *Radio Europa*

Liberă / Radio Libertatea, care au jucat un rol crucial în dezvoltarea forțelor democratice din Europa de Est și fosta Uniune Sovietică. Aportul Dvs. a fost unul valoros pe multiple planuri. Lumea va resimți impactul dedicării și loialității Dvs. față de cauza libertății pentru mulți ani de-acum înainte. Vă mulțumesc pentru contribuția Dvs. remarcabilă. Cu sinceritate, Bill Clinton.”

„De-așa vremi se-nvredniciră cronicarii și rapsozii; / Veacul nostru ni-l umplură saltimbancii și irozii...” La 30 de ani de la Revoluția din Decembrie 1989, stihurile eminesciene par acum mai actuale ca oricând. Societatea românească se confruntă azi cu o lipsă acută a valorilor și a unor modele care să fie promovate în spațiul public. Avem o clasă politică venală și coruptă, care nu numai că nu e interesată de reîntregirea neamului, ci vinde țara străinilor și o înrobește economic pas cu pas. Avem o cultură fatalistă, care se traduce printr-o atitudine total dezinteresată și apatică a majorității românilor, care preferă doar să profite de slăbiciunile sistemului în interes propriu. În acest context dramatic, poate că exemplele vibrante oferite de niște veritabile icoane ale Exilului precum Justin Liuba ar trebui să fie mediatizate și în România. Dar nu există interes pentru așa ceva, căci icoanele nu aduc rating. Însă Dumnezeu e generos cu viața oamenilor care sunt realmente folositori țării și a făcut-o, între alții, cu Regele Mihai I și cu Justin Liuba. Cu cât avem mai multe asemenea modele inspiratoare printre noi, cu atât se păstrează încă vie speranța că România va reuși să facă, în cele din urmă, schimbarea la față, deschizând zări curate noilor generații.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Victor RUSU și Redacția *New York Magazin*

Grigore L. Culian, editorul și fondatorul ziarului *New York Magazin* (stânga), împreună cu Justin Liuba la aniversarea Centenarului Marii Unirii (martie, 2018)

Justin Liuba (stânga) și scriitoarea Mirela Roznoveanu (interview pentru postul RTVNY, martie 2018)